

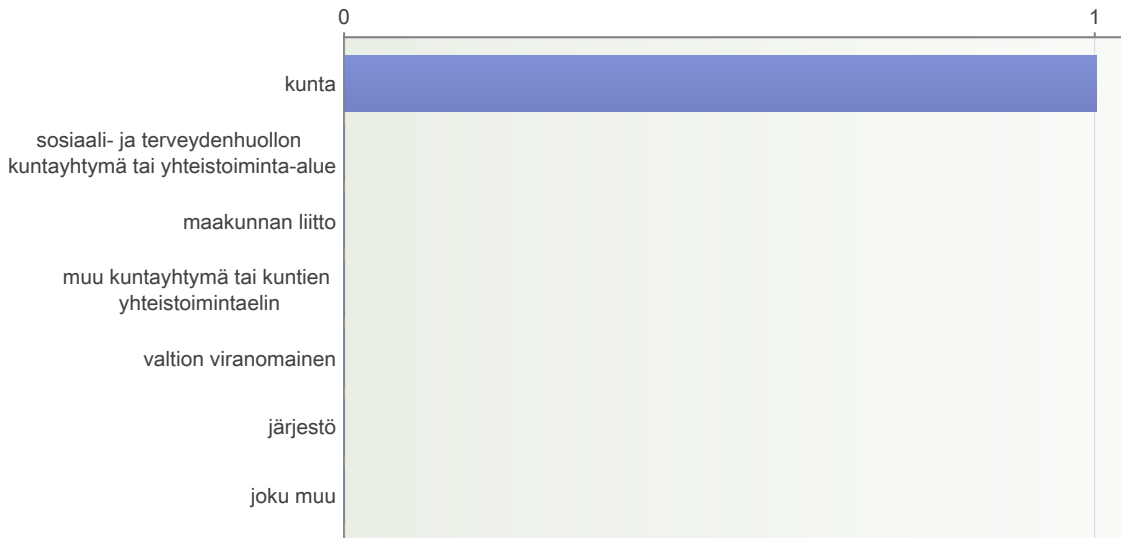
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyyntöä käsittelevä päivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Kaskisten kaupunki	Marie Grannas	Marlene Svens, kaupunginjohtaja	8.11.2016	Kaskisten kaupunginvaltuusto

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaistasaatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Vastaajien määrä: 1

- Palveluiden yhdenvertaistamista arvioitaessa sekä väestön terveyden- ja hyvinvointierojen kaventamisessa huomioon otettavia seikkoja tulisi olla palveluiden saatavuus ja todenmukainen tavoitettavuus asiakkaan näkökulmasta. Saatavuuteen asiakkaan näkökulmasta vaikuttavat merkittävästi alueelliset erot sekä julkisen liikenteen toimiminen. Pienessä kaupungissa julkista liikennettä ei tähän asti ole ollut merkittävässä määrin tarjolla ja palvelut ovat rakentuneet lähelle ihmisten elämää. Tällainen palveluiden järjestämisen tapa on toisaalta säästöjä tuottava, esimerkiksi asiakkaan hoidon hakeutumisen kannalta sekä julkistaloudellisesti. Ongelmiin päästään ajoissa kiinni ja ennaltaehkäisevää terveydenhuoltoa voidaan toteuttaa tehokkaasti sekä kuljetuspalveluista aiheutuvat kustannukset ovat pieniä ja erikoissairaanhoidotasoista hoitoa voidaan välttää. Toisaalta malli on erittäin haavoittuva ja terveydenhuollon ammattilaisia on vaikea rekrytoida reuna-alueille sekä haja-asutusalueille. Sosiaali- ja terveyspalveluiden siirtämisellä maakunnan alle asiakkaan tilannetta palveluiden saajana voidaan helpottaa palveluiden tasavertaisen laadun takaamisessa sekä alueiden epätasaisen palveluiden saatavuuden kannalta. Maakunnan alla peruspalvelut voidaan edelleen tuottaa lähellä asiakasta, esimerkiksi jalkauttamalla palveluita asiakkaan luokse suuremmasta keskittyneestä yksiköstä, joka takaa palvelun, vaikka yksittäinen työntekijä olisikin sairas tai siirtyisi toisiin tehtäviin. Lisäksi palveluita keskittämällä voidaan palveluiden valikoimaa tuoda laajemmalle alueelle saataville esimerkiksi digitalisaation

avulla. Suuremmat ja keskittyneemmät yksiköt ovat myös houkuttelevampia työnantajia kuin pienet ja pystyvät paremmin huolehtimaan henkilökuntansa ammatillisesta kehittämisestä ja toisaalta myös työn laadun takaavasta työssä jaksamisesta. Esitetyssä mallissa asiakkaalle tehdään moniammatillinen objektiivinen palvelutarpeen arvio, joka takaa asiakkaan saaman palvelun tehostamisen sekä asiakkaan tilanteen kokonaisvaltaisen avun. Tämä tuo kustannustehokkuutta palveluketjun lyhentymisellä sekä asiakkaan ongelmien mahdollisimman varhaisen vaiheen tuella. Tähän pystytään ainoastaan mahdollisimman tehokkaalla sosiaali- ja terveydenhuollon integraatiolla ja eri ammattiryhmien yhteistyöllä. Mallissa olisi erityisen tärkeää määrittää asiakkaalle tehdyn palvelutarpeen arvion jälkeen asiakassuunnitelma, jonka jälkeen asiakas voi hakea palveluita valinnanvapauslain määrittämin ehdoin palveluiden tuottajilta. Huomionarvoista on se, että palvelusuunnitelmaa myös arvioidaan ja sitä päivitetään asiakkaan tilanteen muuttuessa. Jotta tämä toteutuu vaaditaan saumatonta tiedonkulkua palveluiden eri tuottajien kanssa ja asiakkaan kokonaisvaltaisen tilanteen hallinta tulee jäädä maakunnan palvelulaitoksen alle. Lisäksi tulee määrittää asiakkaille tarjottavien palveluiden minimikriteeri ns. palvelulupaus, jonka määrittelyssä tulee huomioida heikoimmassa sosioekonomisessa asemassa olevien mahdollisuudet saada palveluita ja hoitoa riippumatta siitä, onko heillä mahdollisuutta käyttää omaa budjettiansa palveluiden valintaan vai ei.

Pitkät välimatkat Suupohjan rannikkoseudulta maakuntakeskukseen Vaasaan sekä 100 km:n matka Vaasan, Seinäjoen ja Porin keskussairaaloihin asettavat Suupohjan rannikkoseudun asukkaat huonompaan asemaan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen osalta näiden keskussairaaloiden läheisyydessä asuvaan väestöön verrattuna. Ensihoito-palveluja tarvittaessa on ambulanssien saatavuus, varustus, miehitys sekä yhteistyö lähellä sijaitsevien sairaaloiden kanssa ensiarvoisen tärkeää. Jos ensihoitopalvelut eivät toimi 100-prosenttisesti eivät sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelut ole yhdenvertaisia kaikille maamme asukkaille ja maakuntien välille syntyy palveluissa epätasa-arvoa. Palvelujen keskittäminen muutamille harvoille keskuspaikkakunnille lisää pitkien kuljetusmatkojen tarvetta ja tekee palvelut asiakkaille kalliimmaksi. Haja-asutusalueilla julkinen liikenne on vähäistä. Vanhemmalla väestöllä ei aina ole omaa autoa käytettävissään. Säästöihin voidaan päästä tarjoamalla sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalveluja paikallisesti, päivystyspalveluja paikallisesti. Sosiaali- ja terveydenhuollon lähipalveluja tulee tarjota jokaisessa kunnassa. Kuntien henkilöstö tuntee usein asiakkaat ja tämä voi helpottaa hoito-tarpeen arviointia. Puuttuminen asioihin perustasolla, oikeaan aikaan ja oikealla hoitoporrastuksella tuo erikoissairaanhoidon säästöjä. Valinnanvapausmalli voi antaa suurempien paikkakuntien asukkaille lisää valinnan mahdollisuuksia, kun se taas haja-asutusalueilla voi jopa heikentää sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tarjontaa, jos kunnan oma tuotanto lakkautetaan eikä yksityisillä markkinoilla ole vastaavia palveluja tarjoavia toimijoita. Keskusten ja haja-asutusalueiden välinen palvelutarjonnan epätasa-arvo voi kasvaa. Valinnanvapausmalliin tulee sisällyttää myös mahdollisuus pienempien yksityisten palveluntarjoajien käyttäminen haja-asutusalueilla. On muodostettava rakenteita, joilla turvataan suomen- ja ruotsinkielisen väestön mahdollisuudet saada sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja omalla kielellään.

4. 2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa?

Vastaajien määrä: 1

- Pohjanmaalla tämän hetkinen kustannusten kasvu, johtuu paljonkin ikääntyvän väestön hoitamisesta tulevista kustannuksista. Ikääntyvällä väestöllä paljon perustason palveluiden kuin myös erikoistason palveluiden tarvetta. Kustannusten hillitsemiseksi palveluketjut tulisivat olla kunnossa sekä perusterveydenhuollon palveluista tulisi huolehtia, jotta asiakkaan ongelmiin päästättäisiin ajoissa puuttumaan. Ikäihmisten ympärivuorokautisen hoidon suosituksissa ja laatuvaatimuksissa tulisi luopua oman huoneen vaatimuksesta, joka on aiheuttanut kunnille mittavat kustannusten nousun kiinteistöjen remontoinnin ja rakentamisen osalta. Tulevissa ratkaisuisa tulisi pyrkiä entistä yhteisöllisempään ajatteluun sekä yhdessä asumisen mahdollistamiseen. Ympärivuorokautisen hoidon aikaa tulisi myös lyhentää tehostamalla kotihoitoa ja kotiin vietäviä palveluita. Ennaltaehkäisevän työn arvo kustannusten hillitsemisessä on ensiarvoisen tärkeää. Tämän vuoksi perusterveydenhuollon asemaa tulisi entisestään vahvistaa.

Kustannusten kasvun hillinnän kannalta keskeistä on tulevaisuuden palvelulupauksen sisältö: ketä hoidetaan, millä omavastuuosuudella ja mitä hoitoja, lääkkeitä ja menetelmiä julkisen palvelutarjonnan piiriin kuuluu? Säästötoimien ohjauksen pitäisi tapahtua julkisen talouden suunnitelman sekä maakuntatalousohjelman tavoitteiden ja keinojen kautta.

Kattavat laskelmat kunnan talouden kestävydestä puuttuvat uudistuksesta. Valinnanvapautta koskevat säännökset kaipaavat selkeytystä. Kuntien talous tulee kärsimään heikentyneestä palvelutuotannosta, kuntien sosiaali- ja terveydenhuollossa tapahtuva työpaikkojen määrän mittava vähentyminen vaikuttaa kielteisesti kunnan työllisyyteen ja vähentää kunnan verotuloja sekä vaikuttaa kielteisesti kunnan vetovoimaan, kunnan kykyyn houkutella uusia asukkaita. On olemassa suuri vaara, että kunnan muukin palvelutarjonta supistuu väestön keskittyessä suuriin keskuksiin. Pienten kuntien talous kärsii uudistuksesta enemmän. Syntyy negatiivinen kierre, jolla on vaikutuksia haja-asutusalueilla ja kaupunki- ja haja-asutusalueiden välinen epätasa-arvo kasvaa.

Uudistus rajoittaa kunnallista itsehallintoa ankarasti, koska suunnitteilla on lakiteitse ottaa suuri ja merkittävä osuus kuntien verotuloista maakuntien sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnan rahoittamiseen. Kunnan itsehallinnolla on perustuslain suoja ja kuntien verotulojen siirtäminen suurelta osin lainsäädännöllisin toimin ja kuntien saattaminen vaikeaan taloudelliseen tilanteeseen on perustuslain kuntien itsehallintoa koskevien säännösten vastaista. Kuntien investointimahdollisuudet heikkenevät olennaisesti ja vaikuttavat negatiivisesti kokonaistaloudelliseen kehitykseen.

5. 3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

- Demokratia toteutuu riittävällä tavalla jos asiakkaiden kuulemista toteutetaan monimuotoisin keinoin ennen yksittäisten asioiden päätöksentekoa. Kuulemisia voidaan järjestää asiakasraatien, kokemusasiantuntijoiden ja digitalisaation avulla. Myös internetin kautta toteutettavia kyselyitä ja vaikuttamismahdollisuuksia voidaan hyödyntää entistä laajemmalla määrällä.

Kunnallinen demokratia vähenee ja rajoittuu negatiivisella tavalla, koska kansan valitsemilla edustajilla ei kunnissa ole enää oikeutta päättää sosiaalihuollon ja sairaanhoidon palvelujen järjestämisestä ja tuottamisesta oman kunnan asukkaille. Jatkossa yksittäisen kunnan asukkaiden palvelutarjonnasta päättää maakunnan valtuusto. Yksittäisellä kunnalla ei ole edustajaa maakunnan hallinnossa, ellei kunnasta valita jotakuta maakuntavaltuustoon.

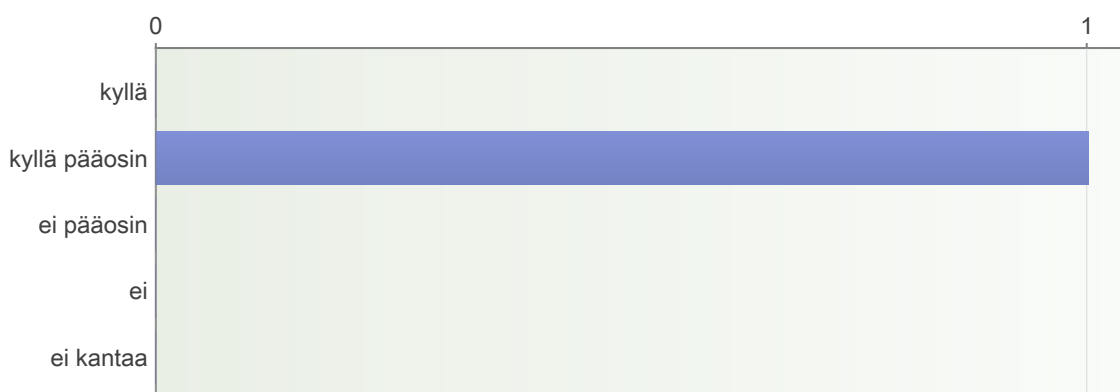
Tällä hetkellä Rannikko-Pohjanmaan sosiaali- ja perusterveydenhuollon yhteistyöalue järjestää Kaskisten kaupungin asukkaiden palvelut. Kaupungilla on kuntayhtymässä edustajia, jotka osallistuvat Kaskisissa ja yhteistyöalueella annettavia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja koskevaan päätöksentekoon.

Yhteistyöalueeseen kuuluu Kaskinen, Närpiö, Kristiinankaupunki sekä Maalahden ja Korsnäsin kunnat. Tämä kuntayhtymämalli turvaa päätöksenteon demokraattisuuden paremmin kuin maakunta-uudistus.

Maakuntauudistuksen toteutuessa yksittäisellä kunnalla ei enää ole mahdollisuutta vaikuttaa palvelutarjontaan ja yksittäinen kunta joutuu myös lakiteitse luovuttamaan suuren osan kunnan verotuloista maakunnalle. Tämä on perustuslain vastaista, koska kunnallinen itsehallinto on perustuslain suojaama. Laki ei voi ylittää perustuslain säännöksiä.

6. 4. Muodostaako maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

Vastaajien määrä: 1

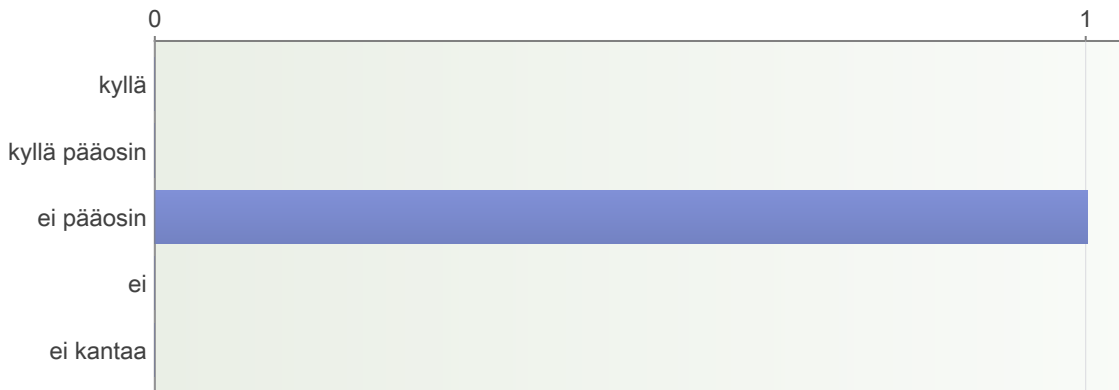
Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Maakunnan laissa olisi vahvemmin tuotava esille toiminnan, päätösten, toimenpiteiden ja ratkaisujen vaikutuksia taloudelliseen kehitykseen sekä sen jatkuvuuteen myös tulevien sukupolvien näkökulmasta. Maakuntalain tulee tukea alueensa tasapainoista kehitystä ja tämän vuoksi laki tarvitaan ohjaamaan aluetta laajemmassa ja kokonaisvaltaisessa merkityksessä. Keskeisiksi tulevat sopimusohjauksen menestysekäs toteutuminen sekä vaikuttavuuden arviointi palvelukokonaisuuksien yhteensovittamisen osalta. Ehdotettu sääntely palveluiden tuottamisen ja järjestämisen erottamiseksi eri tason yhtiöittämisvelvoitteineen tulee kuitenkin asettamaan erittäin suuria vaatimuksia maakuntakonsernin ohjaukselle ja johtamiselle. Tulevat 18 maakuntaa ovat toimintaympäristöltään, julkiselta ja yksityiseltä palvelurakenteeltaan sekä muilta olosuhteiltaan erilaisia. Maakuntalakiluonnos ei mahdollista palveluiden organisointia olosuhteet huomioon ottaen tarkoituksenmukaisimmalla tavalla. Tämä voi johtaa siihen, että palveluiden tuottaminen tulee tehottomaksi ja kalliiksi. Kuntien ja maakuntien yhteistyölle ei tule luoda lainsäädännöllisiä esteitä. Paikallisesti ja alueellisesti erilaiset ratkaisut koskien kuntien ja maakuntien välistä yhteistyötä tulee mahdollistaa lainsäädännöllä. Kunnat ovat olleet vahvasti luomassa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmää. Kuntien on jatkossakin voitava olla mukana sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tuotannossa omistamiensa yhtiöiden kautta siltä osin kuin palvelut tulevat olemaan valinnanvapauden piirissä. Kunnilla on osaamista, henkilöstö, toimitilat ja välineet. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapautta koskeva lainsäädäntö ja maakuntalain 6 §:ssä lueteltuja tehtäväalueita koskeva erityislainsäädäntö on valmisteilla, eikä niiden sisällöstä ole lausuntoa annettaessa riittävästi tietoa. Siksi on olemassa vaara, että asian käsittelylle ei ole riittävästi edellytyksiä. Tämä on perustavaa laatua oleva ongelma sekä lausunnon antajien että eduskuntakäsittelyn näkökulmasta, mihin perustuslakivaliokunta on kiinnittänyt huomiota edellisen sosiaali- ja terveydenhuollon lakipaketin yhteydessä. Lakiluonnoksesta puuttuvat kokonaan arviot uusien palvelukeskusten perustamiseen, investointeihin, järjestelmiin sekä henkilöstö- ja muihin menoihin liittyvistä kustannuksista. Luonnoksesta puuttuvat myös yhtiöiden liiketoimintasuunnitelmat ja ennakoitujen kassavirrat sekä selvitykset niiden markkinavaikutuksista.

Palvelukeskuksia ollaan perustamassa ilman minkäänlaisia selvityksiä niiden kustannuksista.

7. 5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

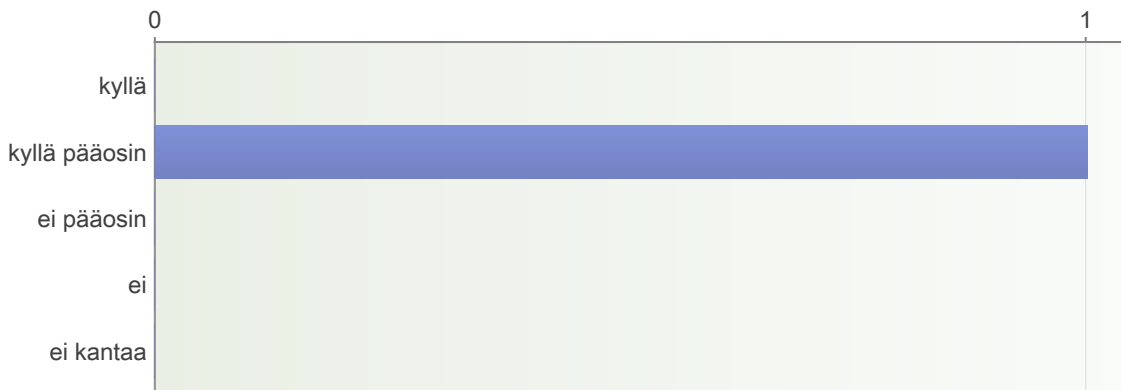
Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Kunnalle jäävien tehtävien osalta työllisyyden hoidon edistäminen ja terveyden edistäminen tulevat vaatimaan hyvää yhteistyötä maakunnan ja kunnan välillä jatkossakin. Merkittävää tässä yhteydessä on erityisesti työttömyyden hoidon kustannusten jakautuminen kunnan ja maakunnan välillä. Alueelliset erot työllisyydessä ovat merkittävät ja kasvaneen maahanmuuton seurauksena tulevat erot ovat vielä nykyistä merkittävämmät. Kunnan tulee myös jatkossa entistä tehokkaammin ymmärtää työllisyyden hoidon tehtävän liittyvän merkittävästi elinkeinoelämään. Terveyden edistämisen osalta kunta tulee tarvitsemaan tukea, joka perustuu yhteisön ja alueen tuntemukseen, jotta kunta voisi menestyä terveyden edistämisen tehtävässään menestyksekkäästi. Yhteistyötä maakunnan kanssa tarvitaan, sillä sosiaalisen hyvinvoinnin tehtävä siirtyy maakuntaan. Vastaavasti-työ ja elinkeinopalveluiden järjestäminen ja kotouttamisen edistäminen vaatii riittävän suuren kunnan tai kaupungin, jotta kunnalla ja maakunnalla voisi olla yhteisiä sopimuksella sovittuja yhteisiä palveluita. Maakunnan tehtäviä koskeva erityislainsäädäntö on valmisteilla, joten tehtäväkokonaisuus sekä kuntien ja maakunnan suhde ovat vielä avoimia kysymyksiä. Maakuntalakiuonnoksessa maakunnalle on säädetty yhteensä 25 lakisäateistä tehtäväaluetta, joiden tarkempi sisältö määritellään eristyslainsäädännössä. Sosiaali- ja terveydenhuollon, pelastustoimen ja ympäristö- terveydenhuollon sekä maaseutuhallinnon ja lomituksen tehtävät siirtyvät kunnilta. Muilta osin kysymys on valtion aluehallinnon lakisäateisistä maakunnalle siirtyvistä tehtävistä. Sosiaali- ja terveyspalveluihin liittyvä hyvinvoinnin edistäminen siirtyy maakuntien vastuulle. Kuntien tehtävät ovat tältä osin määrittelemättä. Tehtävät tulee lainsäädännössä määritellä. Ympäristöterveydenhuolto on linjattu maakuntaan siirtyväksi tehtäväksi, jonka kunnat voivat kuitenkin tiettyjen edellytysten täytyessä ottaa hoitaakseen. Esityksessä työllisyys- ja yrityspalveluiden järjestämisvastuu siirretään valtion työ- ja elinkeinohallinnolta maakunnalle. Elinkeinojen kehittämiseen liittyvät tehtävät eivät saa olla päällekkäisiä kuntien tehtävien kanssa. Näihin liittyviä tehtäviä ei siirry kunnilta maakunnalle. Niille kunnille, joiden elinkeinopoliittisiin tavoitteisiin ja tehtäviin kuuluu myös nykyisten TE-palveluiden tai tulevien kasvupalveluiden tarjoaminen kunnassa toimiville yrityksille, tulee antaa oikeus myös vastata palveluista. Lainsäädännössä on turvattava pelastuslaitosten mahdollisuus toimia ensihoidon palveluntuottajina. Vesihuolto on osa kuntien vastuulla olevan rakennetun ympäristön palvelukokonaisuutta. Vesipalvelujen järjestämisvastuu tulee olla jatkossakin kunnalla. Vesihuollon suunnittelutehtävää ei tule antaa maakunnalle. Aluehallintovirastojen ympäristölupamenettelyjä tulee keventää ja siirtää luvitustehtäviä kunnille turvaten samalla vastaavat voimavarat. Kunnilla on kuntalain mukainen yleinen toimivalta.

Maakuntalakiluonnos rajoittaa kunnan yleistä toimivaltaa ja on voimassa olevan lainsäädännön vastainen. Kunnallinen itsehallinto on perustuslain turvaama. Maakuntalakiehdotus heikentää kunnan toimintaedellytyksiä ja siirtää tietotaidon kunnista maakuntakeskuksiin. Palveluja tarvitseva väestö jää kuitenkin kuntiin. Palvelut häviävät kunnista maakuntakeskuksiin. Kuntalaisten mahdollisuudet toiminnan tarkasteluun heikentyvät lakiluonnoksen myötä. Kunnan valtuustolta otetaan oikeus päättää kunnan asioista.

8. 6. Maakuntalain 5 luvussa säädetään maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

Vastaajien määrä: 1

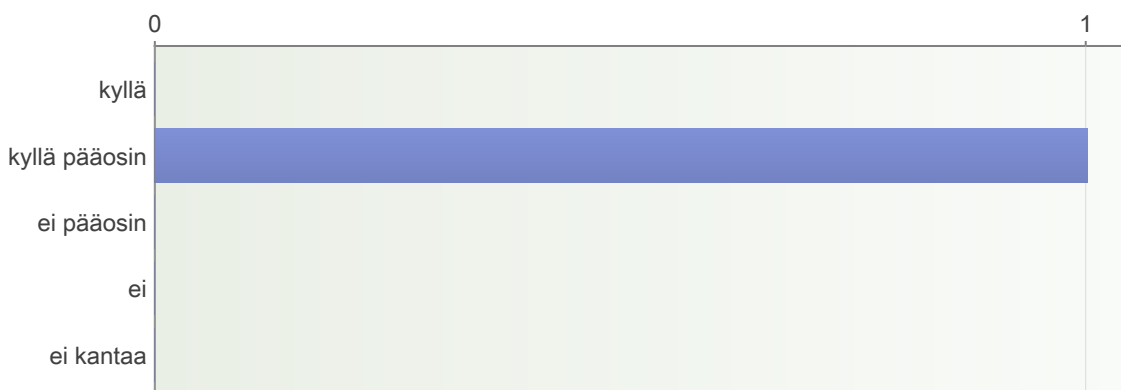

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Yksittäisen ihmisen vaikuttamismahdollisuudet paikalliseen päättämiseen verrattuna ovat huonommat ja on ensiarvoisen tärkeää tuoda käyttöön uusia asukkaiden kuulemisen tapoja.

9. 7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

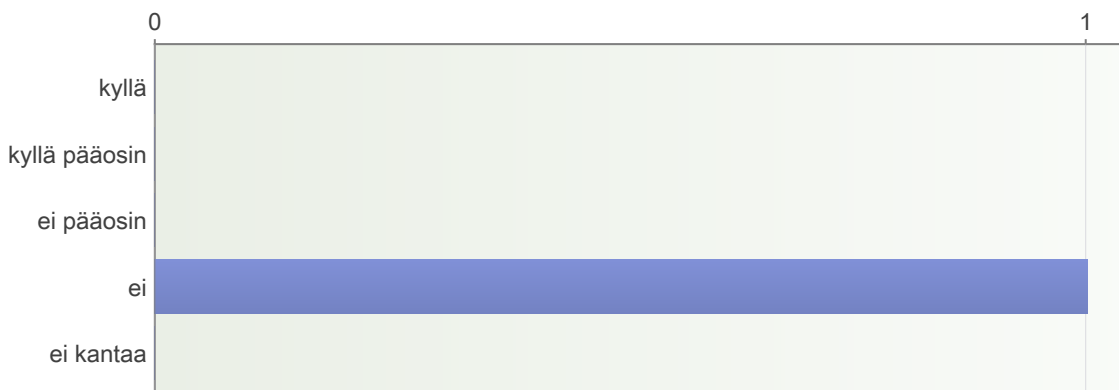

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Esityksen mukaisesti merkittävä osa palveluista hoidetaan maakunnan palvelulaitoksissa tai yhtiöissä. Tehtävien hoidon edellyttämiä palveluja maakunta voisi myös hankkia sopimukseen perustuen muulta palvelun tuottajalta. Kustannusten säästön tavoite mielessä on ristiriitaista, että maakunnan pitää määrittää markkinoilta ostettavien palveluiden hinta olevien markkinoiden mukaan ja niin, että palvelusta huomioidaan jäävän voittoa pykälän 120§ mukaisesti. On selvää, että maakunnalle tulee jäädä vaihtoehto tuottaa palvelut itse palveluiden tuottamiskustanteiseen hintaan ilman voittoa. Yhtiöittämisen velvoite tulee poistaa. Jos tällainen mahdollisuus annetaan täysin valinnanvapauden piiriin ja markkinoiden annetaan säädellä palveluiden hintoja on maakunnalle asetetuissa säästötavoitteissa vaikea pysyä ja erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollossa luodaan eriarvoinen järjestelmä, oman budjetin määrällä on merkitystä millaista palvelua saa. Tällöin luodaan nopeasti järjestelmä, jossa heikommassa asemassa olevat saavat huonoimman palvelun ja he saattavat pudota järjestelmän ulkopuolelle, jolloin ongelmat vain kasaantuvat ja asiakkaan oikea-aikainen auttaminen ei toteudu. Maakunnan palvelulaitoksessa palvelulupauksen määrittäminen tulee sisältää heikompiarvoisten palveluiden määrittelyn ns. palveluiden takuun oman budjetin suuruudesta huolimatta.

10. 8. Maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti maakuntalakiin ja maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko maakuntien rahoitusmalli ja maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei

- Maakunnille tulee antaa verotusoikeus todenmukaisen itsehallinnon toteutumiseksi. Maakunnat ovat erilaisia ja erityisesti Pohjanmaan alueella palveluiden järjestäminen kaksikielisesti saa alueen eroamaan merkittävästi muista alueista. Palveluiden järjestäminen kaksikielisesti rasittaa palvelukoneistoa ja se tuo lisäkustannuksia. Kaksikielista aluetta ei voida laittaa samalle viivalle yksikielisen alueen kanssa. Maakunnan taloutta arvioitaessa tulee myös huomioon ottaa ikäjakauman, sairastavuuden sekä etäisyyksien ohella alueella asuvan väestön sosioekonominen asema. Verotuloilla kerättävää maksukykyä ei saavuteta käytettävillä palveluille riittävästi, jos alueen asukkaiden sosioekonominen asema on heikko. Tuleva ja nykyinen maahanmuuttajien asema tulee näkymään alueen sosieconomisen tilanteen heikkenemisenä nykyisen iäkkään väestön ohella. Perustuslain säännösten mukaan maakunnilla ei ole itsehallintoa eikä verotusoikeutta. Ainoastaan kunnilla on itsehallinto sekä verotusoikeus. On perustuslain säännösten vastaista ottaa lakiteitse merkittävä osa kuntien verotuloista sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluihin. Kuntien takauskeskuksen rahoitushuolto ei koske maakuntia; maakuntien riskiluokitus poikkeaa kuntien ja valtion riskiluokituksesta. Uudistus ei saa johtaa siihen, että kuntien taloudelliset mahdollisuudet otettujen lainojen maksamiseen heikentyvät ja paineet kunnan veroprosenttien korottamiseen kasvavat. Kuntien ja valtion välisissä omaisuuden siirroissa tulee noudattaa jo vakiintuneita oikeusperiaatteita. Omaisuusjärjestelyjen taloudelliset vaikutukset on korvattava kunnille

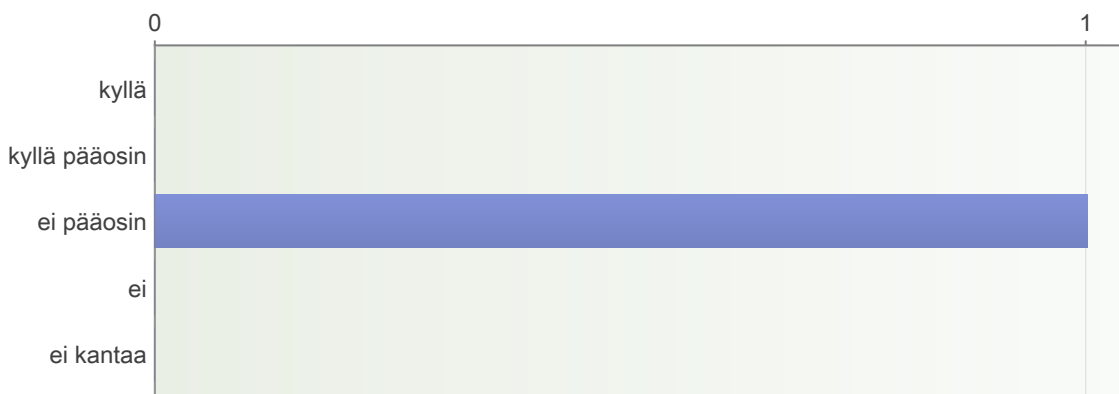
täysimääräisesti. Kuntien verotusoikeuden rajaaminen voi johtaa kuntien kustannuksia lisäävään sääntelyriskin realisoitumiseen. Lakipaketin valtiosääntöoikeudellinen arvio on puutteellinen.

11. 9. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

Ei vastauksia.

12. 10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täytyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

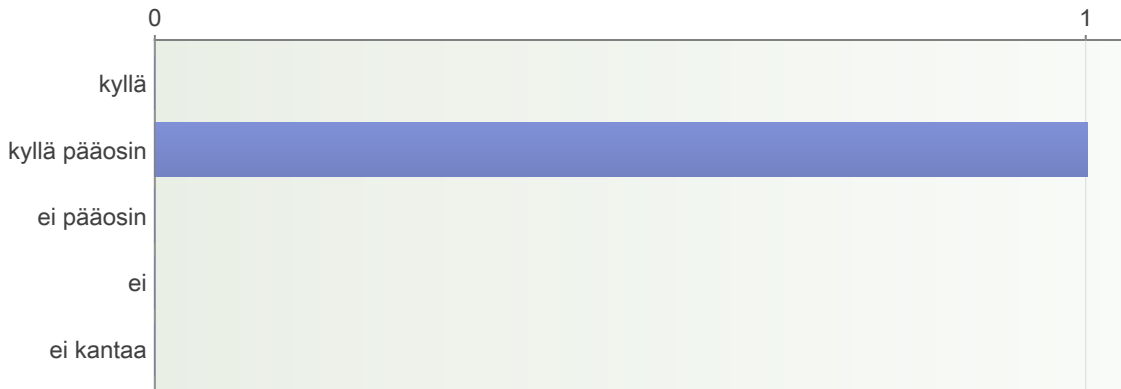

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Peruspalvelut on tärkeä toteuttaa lähellä asiakasta ns. lähipalveluina, mutta palveluita on myös tärkeä keskittää suurempiin kokonaisuuksiin, jotta erityisosaaminen jakautuu suuremmalle alueelle ja tasavertaisemmin. Lisäksi tarvitaan laajempi osaaminen nykyisen palveluverkoston sijaan, jotta voidaan toteuttaa asiakkaan tarpeista lähtevää objektiivista palvelutarpeenarviota moniammatillisesti. Moniammatillisuus ja sosiaali- ja terveydenhuollon integraatio tuovat tehokkuutta ja nopeutta asiakkaan palveluketjuun. Pykälä mahdollistaa erittäin pitkälle viedyn palveluiden keskittämisen. Kaskisten kaupungin vanheneva väestö tarvitsee sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalveluja lähipalveluina. Valtakunnallisen indeksin mukaan hoitotarve Kaskisissa ylittää 100 %. Kaikilla vanhemmilla henkilöillä ei ole omaa autoa ja joukkoliikenne rajoittuu lähinnä koulukyydytyksiin. Kaskisten oma terveyskeskus lääkärin-, hoitaja- ja hammaslääkärivastaanottoineen on tärkeä palvelulaitos joka tulee säilyttää. Kaskisissa sosiaali- ja terveydenhuolto on integroitu. Vanhuksille tarjotaan kotipalvelua, jopa yöpartiota. Kaskisissa on Mariakoti, vanhusten tehostetun palveluasumisen yksikkö, sekä dementiakoti Toven tupa. Kaupungissa suoritetaan sosiaalityötä ja annetaan lastensuojelun palvelua. Kaikkia näitä yksiköjä tarvitaan myös jatkossa. Lisäpaikkojen saantitarve Kaskisiin lähitulevaisuudessa on suuri.

13. 11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa. Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

Vastaajien määrä: 1

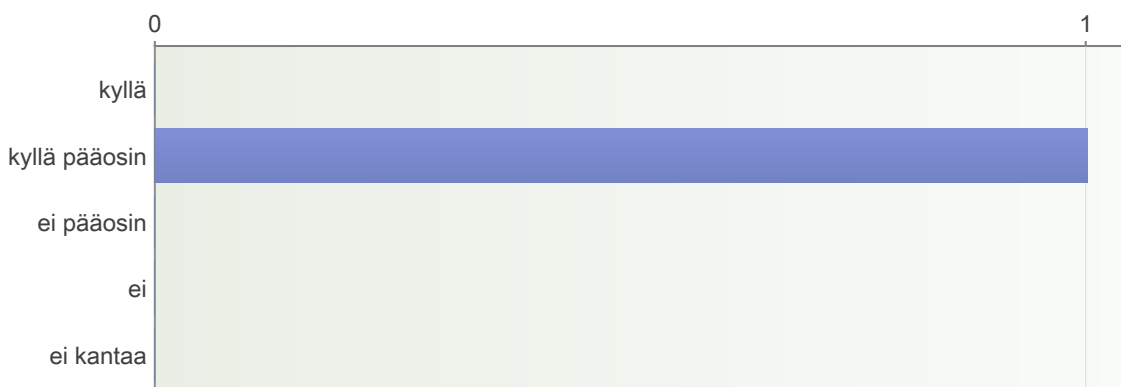

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Sopimukselle tulisi sitovuuden sijaan myös antaa tilaa arvioinnin toteutukselle ja uusien yhteistyömahdollisuuksien luomiselle. Liiallisella sitovuudella luodaan jäykkä ja joustamaton järjestelmä. Asiakkaan tulee jatkossa pystyä saamaan palvelunsa joustavasti huolimatta siitä, minkä maakunnan alueelle kuuluu. Yhteistyöalueiden sopimuksellisesta yhteistyöstä ei saa tulla liian rajattua. Toisaalta sopimusten sitovuus mahdollistaa ja luo varmuutta kalliiden investointien tekemiseen.

14. 12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

Vastaajien määrä: 1

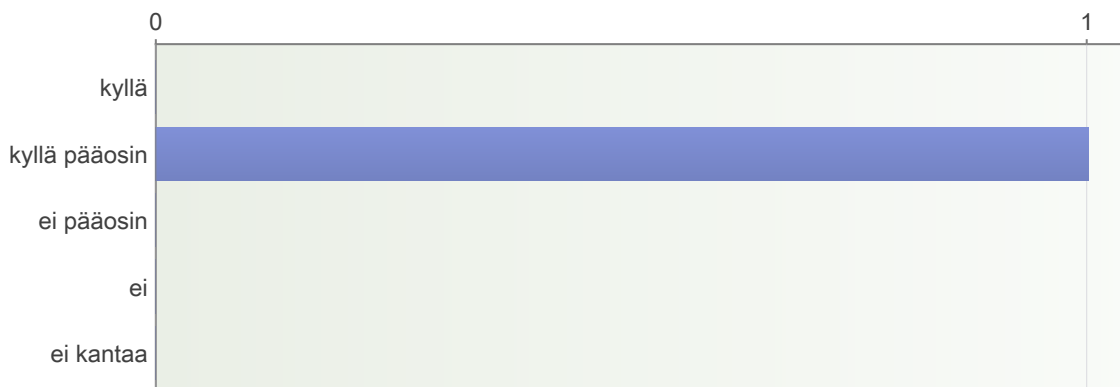

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Maakunnilla on yhteistyöhön perustuvia velvoitteita ja 16§ mukainen yhteistyö sekä integraatio velvoittaisi sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämiseen organisaatorajojen yli sekä tukisi osallistumista yliopistotasaisen koulutuksen ja tutkimuksen toteuttamiseen. Koulutuksen yhteistyö sisältäisi osaamistarpeen arvioinnin sekä ennakkoinnin yhteistyöalueella. Näiden tavoitteiden toteuttamiseen useimmat maakunnat ovat liian pieniä eikä kaikkien maakuntien alueilla ole koulutusta tarjoavaa yliopistoa tai korkeakoulua. Lisäksi maakuntien välistä yhteistyösopimusta tarvitaan varautumisen järjestämiseen ja eri alueiden erityisolosuhteiden huomioon ottamiseen. Integraation keskeinen edellytys on asiakas- ja potilastietojen hyödyntämisen varmistaminen. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietoja tulee voida tietoturvallisesti käyttää moniammatillisesti yhtenä kokonaisuutena arkaluonteisten henkilötietojen salassapitoa ja asiakkaan tiedollista itsemääräämisoikeutta kunnioittaen. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetussa laissa kuvattu rekisterinpitäjyyden määrittely ei täysimääräisesti tue integraation varmistamista yhteistyöalueella tai kansallisesti keskitettävien erityispalveluiden ja maakuntakohtaisten peruspalveluiden välillä.

15. 13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveystalvissa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

Vastaajien määrä: 1

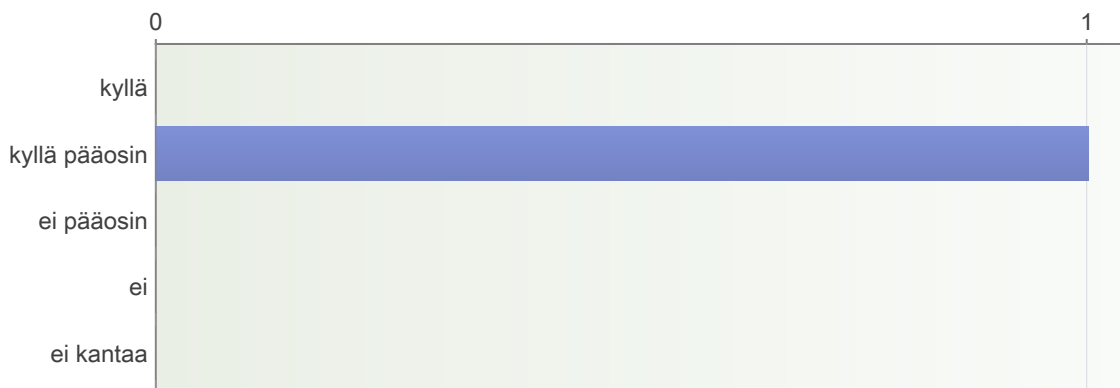

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Valtion ohjausta tarvitaan varmistamaan yhdenvertaista palvelurakennetta ja sitä, että palveluja on saatavilla kaikkialla maassa. Toisaalta valtion ohjausta tarvitaan kustannusvaikuttavuuden ohjaukseen. Merkittävää ohjausta tarvitaan maanlaajuisen ja yhdenvertaisesti toimivan ICT-ratkaisun löytymiseen. Vastaavasti valtion ohjaus palvelurakenteeseen ei ole niin yksiselitteinen. Palvelurakenteen muodostumiseen vaikuttavat maantieteelliset ja muut alueelliset erot, kuten eri kieliryhmien jakautuminen. Myöskin alueiden eroja kustannusten arvioinnin kannalta tulisi huomioida. Kustannuksia tulee arvioida tarvetekijöistä lähtien ja huomioon tulisi ottaa sairastavuuden ohella pitkät etäisyydet, kaksikielisyys sekä sosioekonominen väestön jakautuminen. Valinnanvapauden piirissä olevien palveluiden osalta ohjauksessa tulisi varmistaa tuottajien tasapuolinen kohtelu. Toimiva valtion ohjaus maakuntien vastuulla olevaan tietohallintoon tulee mahdollistaa. Digitalisaation mahdollisuuksia tulee hyödyntää kehittämishankkeissa ja kokeilutoiminnassa.

16. 14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

Vastaajien määrä: 1

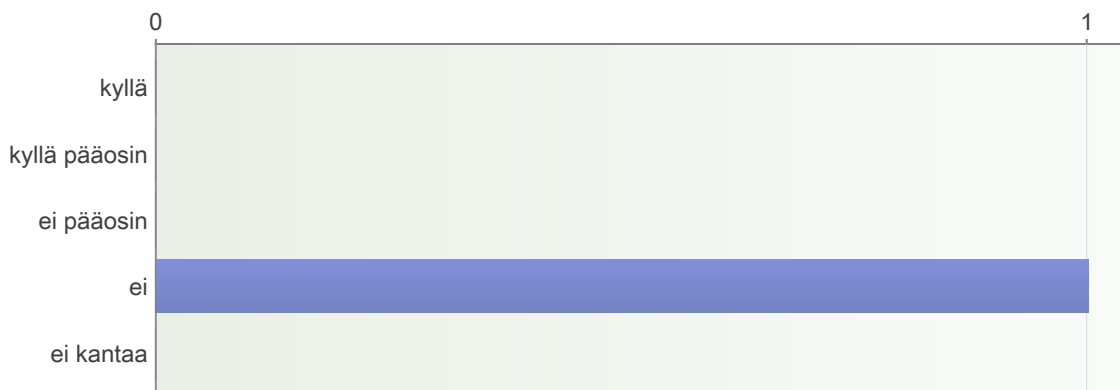

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Jollei järjestämistä ja tuottamista eroteta toisistaan on mahdotonta toteuttaa toiminnan asianmukaista valvontaa. Toiminnan valvonta on taas yksi hyvän laadun kontrollointimekanismi. Epäselvältä tuntuu käytännön toteutuksen kannalta se, millä tavalla maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiötä pystytään johtamaan yhtenä kokonaisuutena, joka mahdollistaa palveluintegraation jos konsernissa kuitenkin on samanaikaisesti pystyttävä pitämään kirjaa laajan valinnanvapauden kuluista, varoita sekä veloista omana kokonaisuutenaan? Markkinoilla tapahtuva toiminta on 15 § mukaan yhtiötettävä ja näin ollen maakunnan palvelulaitos ja sen tytäryhteisöt muodostaisivat palvelulaitoskonsernin. Tavoitteena on luoda integroitu kokonaisuus, mutta onko sen hallittavuus taattu kokonaisvaltaisen palvelukokonaisuuden kannalta kuitenkin taattu, jos markkinat ohjaavat toimintaa? Sosiaali- ja terveydenhuollon kannalta tämä on vaarallinen tilanne, joka ei ota huomioon asiakkaan juridista asemaa itsemääräämisoikeuden ja tietojen luvanvaraisen siirron kannalta. Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden järjestämisessä tulee olla erityisen tarkka siinä, kuka hallitsee kokonaisuutta ja suorittaa asiakkaalle tehdyn palvelutarpeenarvioinnin mukaisen palvelusuunnitelman arviointia asiakkaan tilanteen edistymiseksi ja kokonaisuuden hallitsemiseksi. Tätä eivät vapaat markkinat voi ohjata, vaan tiedon asiakkaalle järjestetyistä palveluista tulee tulla takaisin maakunnan palvelulaitokseen luottamuksellisesti (salassapitomääräyksiä noudattaen). Asiakassuunnitelman päivitys tulee tapahtua maakunnan palvelulaitoksessa, jossa asiakkaan tilanteeseen tehdään kartoitus ja päätös jatkotoimenpiteistä.

17. 15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtiöttämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitetun laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei

- Erityisesti yhtiöttämisvelvoitteen vuoksi Sote-uudistuksen integraation tavoite ei voi toteutua täysimääräisesti. On käytännössä mahdotonta integroida usean yhtiön välistä toimintaa onnistuneeksi asiakkaan kokonaisvaltaiseksi palvelukokonaisuudeksi. Tämä voi vielä toimia esimerkiksi terveydenhuollon eri toimenpiteiden hoidattamisen eri yhtiöissä, mutta integraatiota sosiaalihuollon kanssa yhtiöttämisvelvoite ei välttämättä mahdollista. Yhtiöttäminen ei mahdollista palveluiden tarjoajien ja eri ammattilaisten välistä tiimityötä ja tämän myötä aikaan saatavaa tehokkuutta. Pahimmassa tapauksessa asiakkaan asiat ovat levällään useassa eri yhtiössä ja ajateltua kokonaisuutta asiakkaan kannalta ei saavuteta. Monitoimijaista ja moniammatillista palvelutarpeen arviota ei pystytä suorittamaan, eikä sen mukanaan tuomaa kustannussäästöä ja laatua saavuteta. Valinnanvapautta olisi voitu laajentaa esim. palvelusetelijärjestelmän laajentamisella. Julkisen vallan käyttö yhtiömuodossa on ongelmallista. Toiminnan turvaamiseksi myös kunnilla tulee olla mahdollisuus toimia yhtiömuodossa palvelujen tuottajina, mikäli yhtiöttämisvelvollisuuteen lopulta päädytään. Esitysehdotukseen sisältyvä ratkaisu, jossa kunnilta evätään mahdollisuudet perustaa tai omistaa valinnanvapauden piirissä olevia palveluita tuottavia yhtiöitä on kestävä, koska julkisten sosiaali- ja terveyspalveluiden kaikki tuotannontekijät eli omaisuus, henkilöstö ja osaaminen ovat kunnissa.

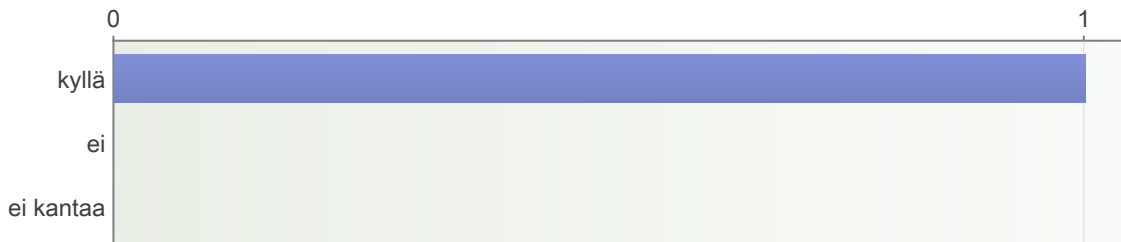
18. 16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Vastaajien määrä: 1

- Kielellisten perusoikeuksien turvaamiseksi on luotava kielellisiä laatukriteerejä sekä valvonta- ja seurantajärjestelmä.

19. 17. Kysymys vain kunnille: Voimaanpanolaissa on tarkoitus säätää siitä, mihin maakuntaan kunnat kuuluvat uudistuksen tullessa voimaan. Katsotaanko kunnassanne, että sen tulee kuulua voimaanpanolain 5 §:ssä esitettyyn maakuntaan?

Vastaajien määrä: 1

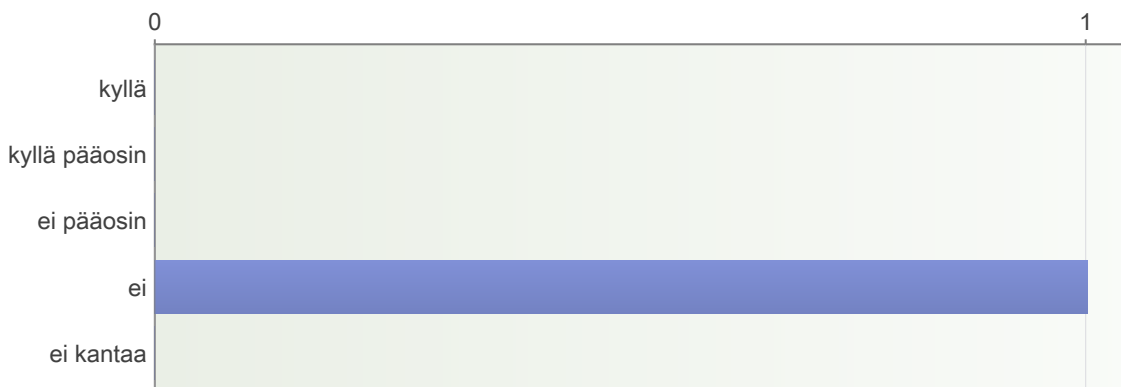
Avoimet vastaukset: kyllä

20. 18. Kysymys vain kunnille: Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ei, mihin maakuntaan kunnan tulisi kuulua ja miksi? (Kunnan tulee toimittaa valtuuston päätösasiakirja sosiaali- ja terveysministeriöön)

Ei vastauksia.

21. 19. Väliaikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaanpanolain 2 luvussa. Onko väliaikaishallinnosta säädetty riittävällä tavalla?

Vastaajien määrä: 1

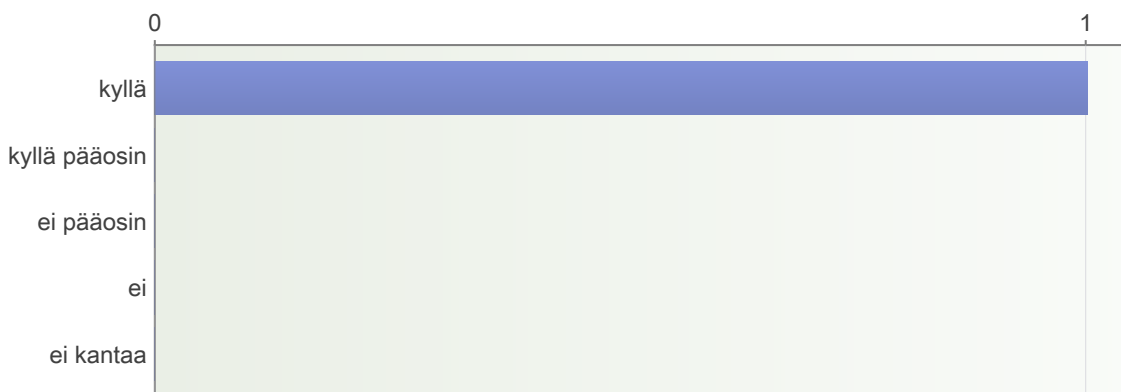

Avoimet vastaukset: ei

- Väliaikaishallinnon ja kunnan välistä yhteistyötä siirtymäkaudella tulisi selkeyttää erityisesti toimivallan osalta ja päätöksenteon osalta sekä tuoda vielä selkeämmin esille sen valtiolta tuleva valtuutus ja välttämättömyys, jotta maakunnan alle pystytään siirtymään 1.1.2019. Kunnille selvitystyöstä aiheutuvat kustannukset on korvattava täysimääräisesti.

22. 20. Voimaanpanolain 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

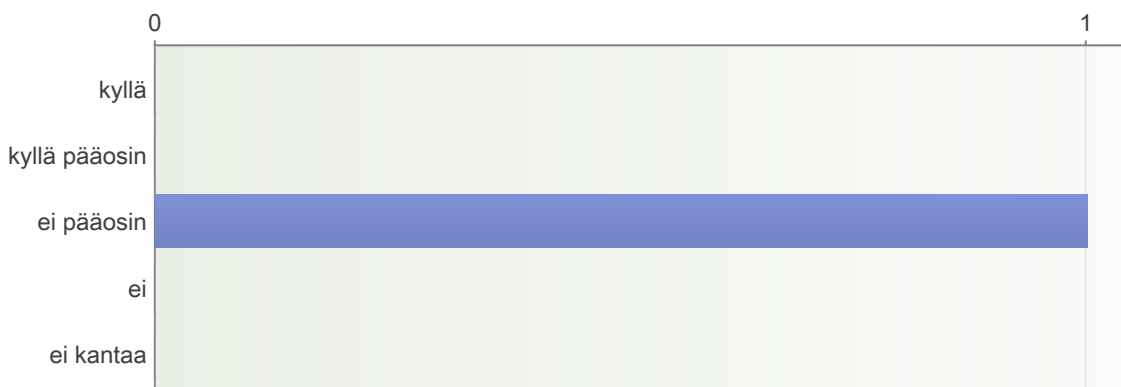
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

23. 21. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan lakisääteisten kuntayhtymien koko omaisuus sekä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Mikäli valmistelussa edetään lakiluonnoksessa esitetyn ratkaisun pohjalta, tulee varmistaa, ettei kunnille aiheudu omistamiinsa sosiaali- ja terveydenhuolto-kiinteistöihin liittyviä riskejä ja seuraamuksia. Siirtymäkauden sitovan vuokrajakson tulee olla esitettyä 3 + 1 vuotta pidempi, vähintään 5 vuotta, jotta kunnat voivat varautua ja valmistautua mahdollisiin palveluverkon muutoksiin. Myös siirtymäkauden jälkeen laadittavat vuokrasopimukset ja muut sopimukset on määriteltävä laadittavaksi siten, että vuokrataso mahdollistaa laadukkaan ja ennakoivan kiinteistöpidon, investointien riskittömän toteuttamisen sekä omaisuuden arvon säilymisen. Lainvalmistelun yhteydessä on varmistettava, että siirtymäkauden jälkeen mahdollisesti tyhjilleen tai vajaakäyttöön jäävistä kiinteistöistä ei aiheudu kunnille taloudellisia vaikeuksia. Mahdolliset omaisuusjärjestelyjen taloudelliset vaikutukset on korvattava kunnille täysimääräisesti esim. kohdennettujen avustusten muodossa. Avustusten rahoitusta ei kuitenkaan saa toteuttaa vähentämällä kaikkien kuntien yleistä valtionosuutta.

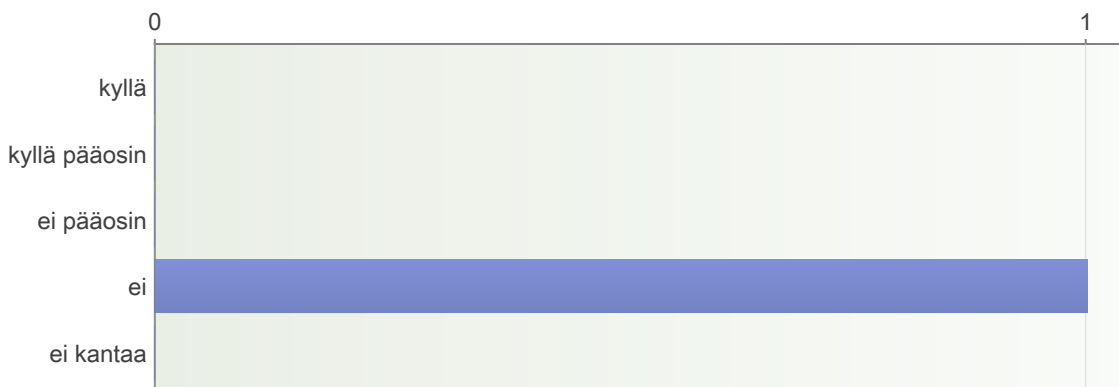
24. 22. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen ei tai ei pääosin, millä tavoin omaisuusjärjestelyt pitäisi toteuttaa?

Vastaajien määrä: 1

- Kuntien ja kuntayhtymien omistamien kiinteistöjen järjestelyitä ja yhtiöittämissä tulee kohdella uudistuksessa varainsiirtoverotuksessa samalla tavoin. Voimaanpanolakiin tulee sisällyttää kuntien kiinteistöomaisuuden osalta vastaavat varainsiirtoverovapautta koskevat säännökset, joilla varmistetaan, ettei kunnille tai niiden yhtiöille synny varainsiirtoveroseuraamuksia siirrettäessä maakunnille tai niiden yhtiöille vuokrattavia kiinteistöjä velkoineen kunnallisiin yhtiöihin. Muussa tapauksessa syntyvät varainsiirtoverokustannukset olisi huomioitava määriteltäessä kiinteistöjen vuokria. Esityksessä ei ole käsitelty uudistukseen liittyviä arvonlisäverotuksen kysymyksiä. Uudistuksen seurauksena kunnille syntyvät arvonlisäverokustannukset on huomioitava rahoituslaskelmissa. Siltä osin, kun kustannukset liittyvät maakunnille tai niiden yhtiöille vuokrattaviin kiinteistöihin on kustannukset huomioitava vuokratasoa määriteltäessä.

25. 23. Voimaanpanolain 41 §:ssa säädettäisiin kunnan tuloveroprosentista vuosina 2019 – 2021. Pidättekö veronmaksajien yhdenvertaisen aseman näkökulmasta perusteltuna, että kuntien veroprosentteja esitetään rajoitettavaksi kolmen vuoden määräajaksi?

Vastaajien määrä: 1

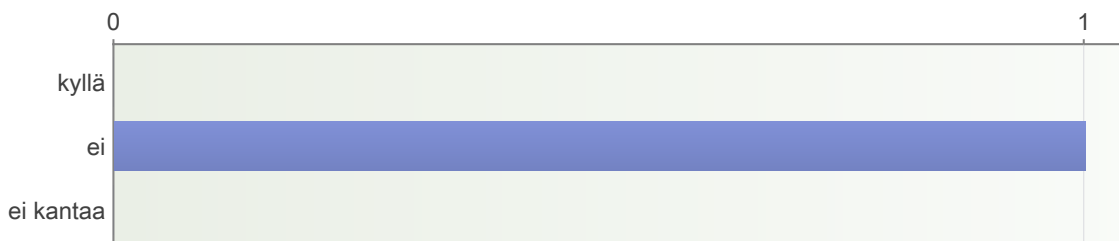

Avoimet vastaukset: ei

- Kunnat eivät ehdotuksen mukaan saisivuonna 2019 päättää tuloveroprosentin nostamisesta, vaikka tarve tähän perustuisi muihin syihin kuin maakuntaudistukseen. Tästä aiheutuu kunnille ongelmia, koska kuntien tulot laskevat suhteessa kunnan vastuulla oleviin velkoihin. Kuntien suhteellinen velkaantuneisuus kasvaa uudistuksen johdosta merkittävästi. Tämä supistaa kunnan taloudellista liikkumavaraa kunnille jäävien tehtävien ja velkojen hoitamiseen. Kunnan oikeus päättää veroprosentistaan kuuluu perustuslaissa turvattu kunnallisen itsehallinnon ytimeen. Maakuntaudistuksen yhteydessä ei voida säätää uusia lakeja, joissa puututtaisiin kunnan oikeuteen päättää tuloveroprosentistaan. Kunnan verotusoikeus on turvattu perustuslaissa. Kaikenlainen kunnan verotusoikeuteen puuttuminen merkitsee myös riskiä, että kunnille myönnettävien lainojen korko nousee. Kuntasektorin erinomainen luottoluokitus perustuu pitkälti juuri verotusoikeuteen, mikä ilmenee jatkuvasti myös luottoluokittajien arvioista. Pykälän 2 momenttiin on otettu poikkeussäännös kunnan mahdollisuudesta päättää veroprosentista myös siirtymäaikana säädetyistä enimmäisrajoista (2020-2021 max + 1,5-1,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin v. 2019) poiketen, kun se on välttämätöntä kunnan maksuvalmiuden turvaamiseksi. Tämä säännös ei kuitenkaan poista riskiä, että kuntien velanhoitokustannukset kasvavat. Myös tämä säännös on perustuslain kunnallista itsehallintoa koskevan säännöksen vastainen.

26. 24. Voimaanpanolain 42 §:n mukaan maakunnan on perustettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkoittamat maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöt, jotka tuottavat lailla erikseen säädetyin laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita siten, että yhtiöittäminen on toteutettu 31.12.2020. Onko esitetty siirtymäaika riittävä maakunnan yhtiömuotoisen tuotannon organisoimiseksi?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei

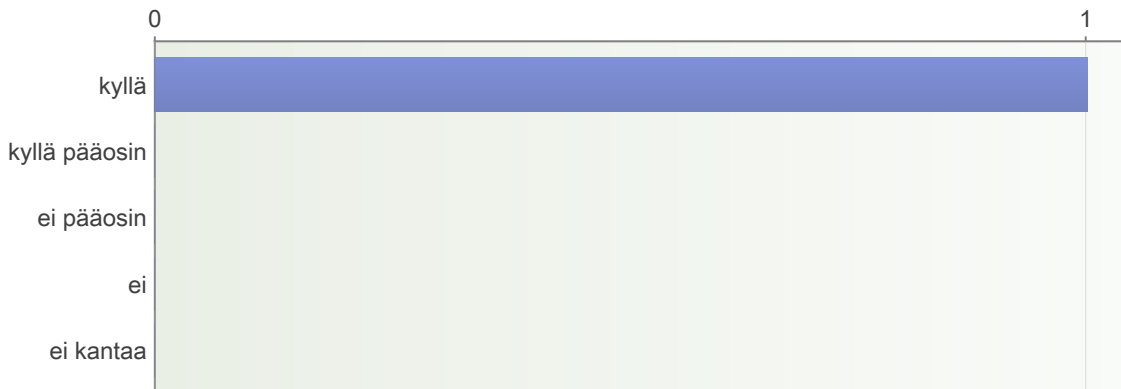
- Toiminnan arvioinnille ja yhtiöittävän palveluverkoston toteutukselle vaaditaan pidempi aika. Yhtiöittämisen toteuttamiselle tulee varata aikaa ainakin vuoden 2022 loppuun.

27. 25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

Ei vastauksia.

28. 26. Valtio rahoittaa perustettavien maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

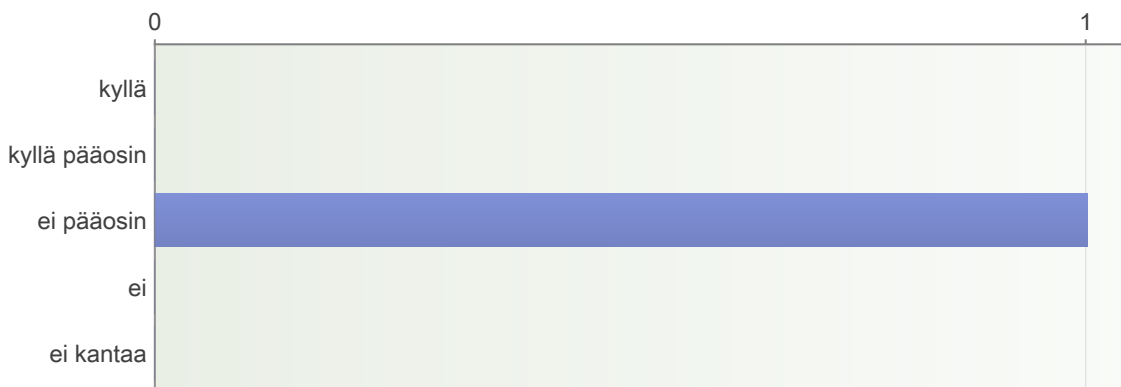

Avoimet vastaukset: kyllä

- Sosiaali- ja terveyspalveluiden siirtyminen valtion rahoituksen alle on ainoa keino alueiden tasa-arvoisen rahoituksen toteutukselle. Pienten vähävaraisten kuntien talous ei kannata, eikä mahdollista palveluiden kehittämistä ja palveluiden monipuolista toteutusta asiakkaan tarpeiden mukaisesti. Jollei valtion rahoitukseen siirrytä, alueet kehittyvät eriarvoisesti ja samalla kansalaiset saavat palveluja eriarvoisesti.

29. 27. Maakuntien tuloja ovat valtion rahoitus (3 §) sekä asiakas- ja käyttömaksutulot (4 §). Lisäksi maakunnat voivat ottaa lyhytaikaista lainaa (3 §). Valtion rahoituksen kasvua rajoitetaan vuosittaisessa tarkistuksessa julkisen talouden kantokyvyn turvaamiseksi (6 ja 29 §). Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

Vastaajien määrä: 1

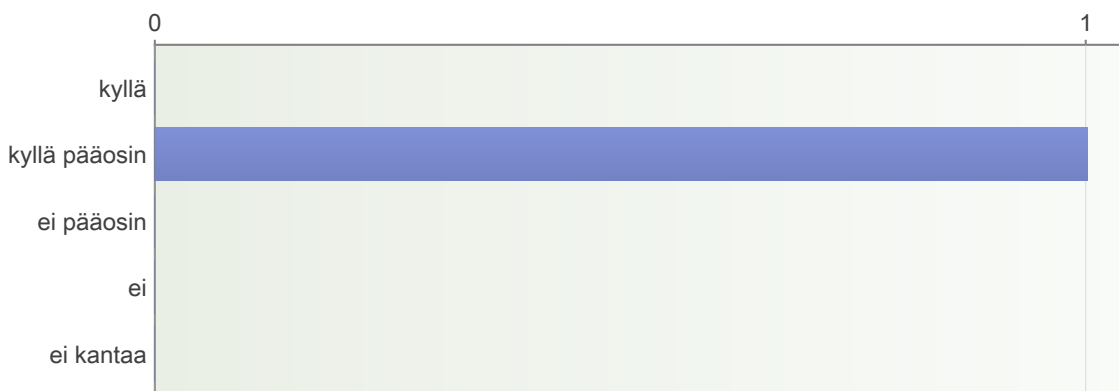

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Maakunnan eivät tule selviytymään, jollei palveluita pystytä järjestämään uudella tavalla ja kalliita toimintoja keskittämään ja vähentämään. Toimintojen päällekkäisyyttä tulee vähentää. Asiakkaan oikeuksia tulee myös pystyä katsomaan entistä objektiivisemmin ja yritysten maksimoivat voitot palveluiden tuotosta tulee minimoida. Palveluita tulee järjestää omana maakunnan työnä ilman voitontavoittelua. Maakuntien rahoituslain mukaisilla rahoitusperusteilla tulee turvata jokaisen maakunnan rahoituksen riittävyys maakunnille lailla säädettyjen tehtävien ja velvoitteiden hoitamiseen (rahoitusperiaate). Ristiriidassa tämän periaatteen kanssa ovat maakuntalakiin sisältyvät maakuntien erittäin tiukat alijäämän kattamisvelvoitteet ja maakuntien arviointimenettelyn kriteerit sekä maakuntien rahoituslakiin sisältyvä maakuntien rahoituksen tason tarkistamiseen liittyvä rajoite rahoituksen enimmäiskasvusta (maakuntaindeksi + 0,5-1,0 %).

30. 28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

Vastaajien määrä: 1

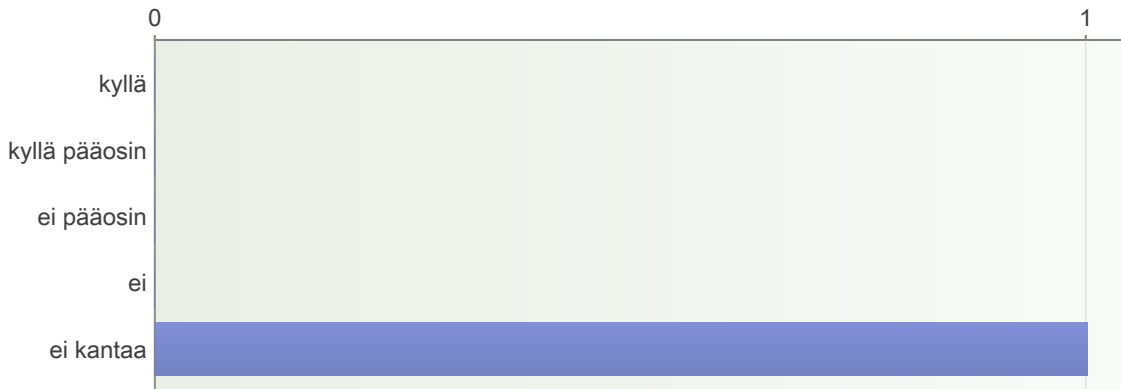

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Tarvitaan näiden lisäksi väestön sosioekonomista asemaa kuvaavaa kerrointa, sillä verotuloon kerättävää tuloa ei synny tarpeeksi, jos mittava osa väestöstä on esimerkiksi toimeentulon varassa ja pienituloisia. Valtiorahoituksessa tulee myös huomioida kaksikielisen alueen palveluiden järjestämisestä tulevat ylimääräiset kustannukset verrattuna yksikielisiin alueisiin. Laki maakuntien rahoituksesta ei ole vielä valmis. Tulee ottaa huomioon, että päätökset siitä, miten valinnanvapaus ja monikanavarahoituksen purkaminen toteutetaan vaikuttavat merkittävästi lopullisen rahoitusmallin rakenteeseen. Esimerkiksi sairausvakuutuskorvaukset (n. 1,9 mrd. euroa) eivät välttämättä jakaudu maakuntien välillä nyt esitettyjen kriteerien mukaisesti.

31. 29. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa siirytään asteittain menoperusteisesta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen. Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2019–2023 esitetty siirtymäaika (27 – 28 §) riittävä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

32. 30. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Ei vastauksia.

33. 31. Pidätekö esitettyjä tapoja maakuntajaon muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena? (erityisesti maakuntajakolain 2 ja 10 §)

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

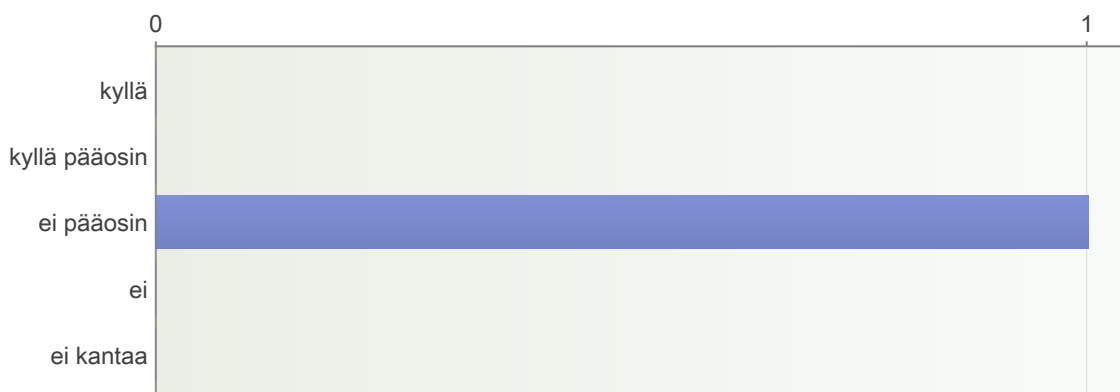
- Maakuntajaon muuttamisen edellytykset ja prosessi vastaavat pääosin kuntarakennelain mukaista menettelyä muutettaessa kuntajakoa.

34. 32. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntajakolaista.

Ei vastauksia.

35. 33. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt ja muut muutokset hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 24 §, 27§ 27 b§ ja 55§)?

Vastaajien määrä: 1

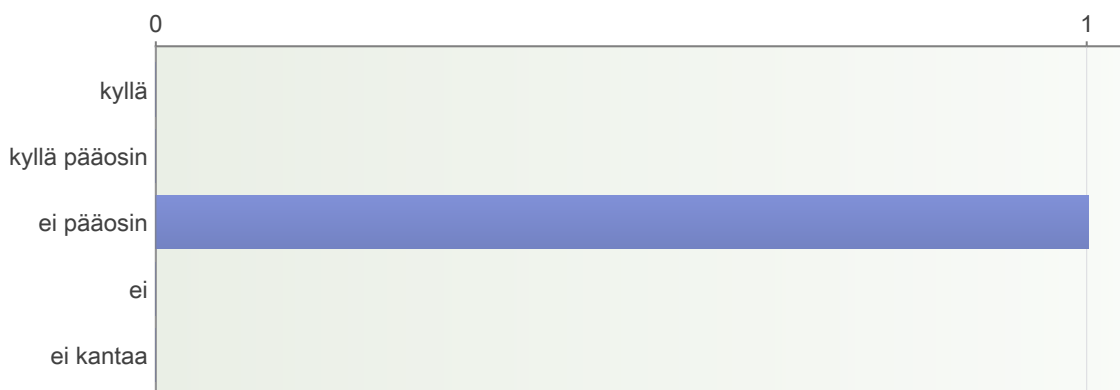

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Tässä vaiheessa kyse on kuntien valtionosuusjärjestelmän sopeuttamisesta maakunta-uudistukseen. Tästä syystä kuntien valtionosuusjärjestelmästä on tulossa erittäin vaikeasti hahmotettava. Uuden järjestelmän valmistelu tulee aloittaa.

36. 34. Ovatko valtionosuuskriteerit (ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -kriteeri) sekä niiden painotukset perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 3 §)?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

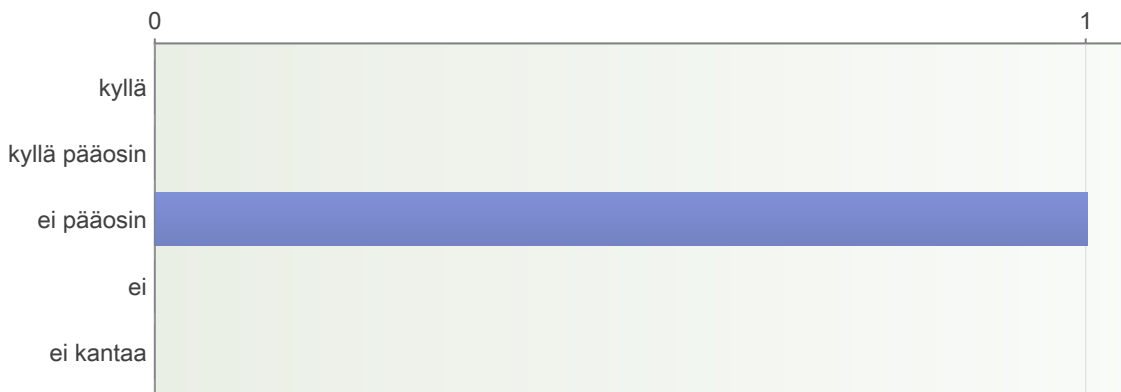
- Valtionosuusjärjestelmän tarkoitus muuttuu merkittävästi uudistuksessa. Aiemmin kuntien välisiä kustannus-, tarve- ja tulopohjan eroja tasanneen järjestelmän tärkeimmäksi tavoitteeksi uudistuksen jälkeen tulee maakunta-uudistuksesta aiheutuvien kuntiin kohdistuvien taloudellisten vaikutusten tasaaminen. Tältä osin valtionosuusjärjestelmään sisältyvillä yksittäisillä kriteereillä ei ole uudistuksen jälkeen (ennen seuraavaa järjestelmän kokonaisuudistusta) vastaavaa merkitystä kokonaisuuteen kuin nykyjärjestelmässä. Ottaen huomioon hyte -kriteerien vähäisen merkityksen rahoituksen kokonaismäärään niiden määräytymisperusteet ovat liian monimutkaiset ja tulkinnanvaraiset.

37. 35. Vapaamuotoiset huomiot hallituksen esityksen valtionosuuskokonaisuudesta.

Ei vastauksia.

38. 36. Pidättekö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä valtion verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Siltä osin kuin rahoitus päädytään keräämään valtion verotuksen kautta, valtionveron veroperusteisiin esitettyjä muutoksia voidaan pitää perusteltuina. Ehdotus verokaton asettamisesta kunnille on perustuslain turvaaman kunnallisen itsehallinnon vastainen ja kestämaton tulevaisuuden kunnan rahoituksen kannalta. Maakuntaudistus heikentää huomattavasti kuntien taloudellista tilannetta kuntien verotulojen 12,30 prosenttiyksikön suuruisen leikkauksen johdosta vuonna 2019.

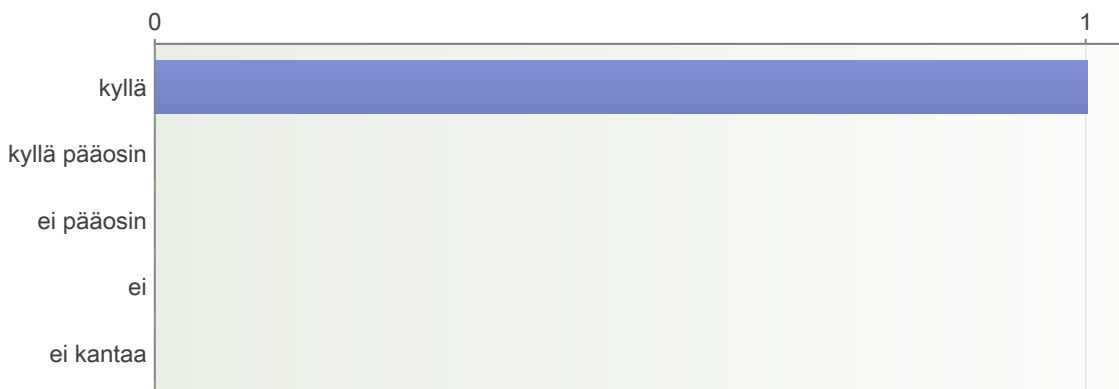
39. 37. Vapaamuotoiset huomiot verolaeista.

Vastaajien määrä: 1

- Kuntien veroprosenttien lakisääteinen alentaminen ja siihen liittyvä rajoitus päättää veroprosenteistaan vuosina 2019-2021 johtaa moniin ongelmiin. Kuntalain mukaan kunnan talousarvio on laadittava siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Kunnat päättävät veroprosenteistaan käytännössä talousarvion teon yhteydessä ja veroprosenttinsa siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseksi tulevat turvatuiksi. Katon asettamista kuntien tuloverotuloille ei voida hyväksyä. Kunnan tulee saada pitää myös yhteisövero- ja kiinteistöverotulot. Verotusoikeus kuuluu kunnan itsehallintoon. Ehdotus siitä, että kuntien verotuloja leikataan siirtyviä kustannuksia vastaavasti ei ole kuntien kannalta kustannusneutraali. Kuntien asema veronsaajana muuttuu verotulojen pienentyessä eikä kustannuksia tule periä kunnilta muuta kautta. Kunnat joutuvat uudistuksen seurauksena siirtämään kiinteistöjään vastaavasti omistamiinsa yhtiöihin kuntalain yhtiöittämisveloitteen perusteella. Kuntien ja kuntayhtymien omistamien kiinteistöjen järjestelyitä ja yhtiöittämiä tulee kohdella uudistuksessa varainsiirtoverotuksessa samalla tavoin. Voimaanpanolakiin tulee sisällyttää kuntien kiinteistöomaisuuden osalta vastaavat varainsiirtoverovapautta koskevat säännökset.

40. 38. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

41. 39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

42. 40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Ei vastauksia.

43. 41. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstö on suuri osa kaupungin henkilöstöstä ja myöskin kallein menoerä kaupungin budjetissa. Soten siirtyminen maakunnan alle saattaa mahdollistaa kaupungin itsenäisen selviytymisen. Erikoissairaanhoidon kustannukset kaupungissa ovat kasvaneet yli 50 % kuluneen 10-vuotiskauden aikana. Näin voimakas erikoissairaanhoidon kustannusten nousu rasittaa kaupungin taloutta rankasti ja vaikeuttaa tarvittavia sosiaali- ja terveydenhoidon investointeja. Kaupungin taloudellinen tilanne vaikeutuu jos uudistus vie 12,3 % kaupungin tuloverosta. Kunnille tulee jäädä verotusoikeus kunnallisen itsehallinnon mukaisesti.

44. 42. Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä uudistuksen voimaan tultua?

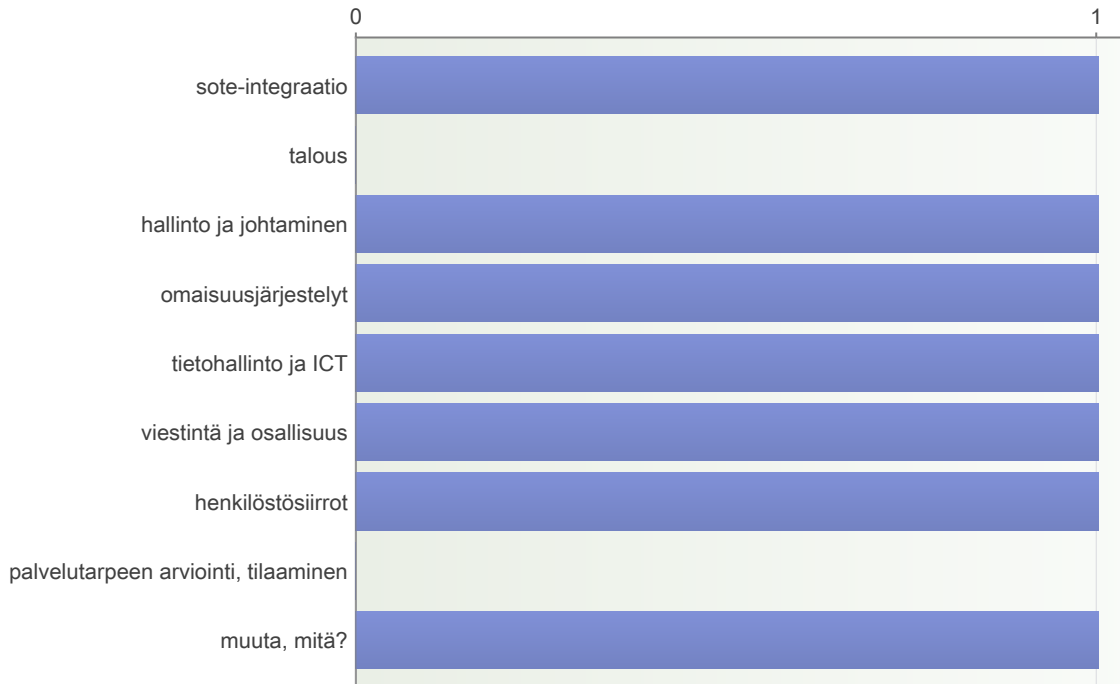
Vastaajien määrä: 1

- Nähtäväksi jää tuleeko Pohjaanmaan maakunnan väestöpohja riittämään alueen palveluiden järjestämiseen. Valtionrahoituksen jakamisessa maakunnille tulee ottaa huomioon alueen erityislaatuisuus elinkeinotoiminnan kannalta ja sen voimakas kasvuluonteisuus. Alue on koko Suomen kannalta parhaassa vuorovaikutuksessa Eurooppaan sekä Pohjoismaihin jo pelkästään maantieteellisen sijaintin, yhteisen kielen sekä väestön integroitumisen vuoksi. Teollisuuden kasvu sekä innovatiivisuus on ainutlaatuista ja erityisesti teknologian tutkimuksen ja kehityksen kasvu hyvää. Maakunnan tulee palveluillaan taata alueen menestys myös jatkossa ja palvella sen asukkaita, jotta jatkuva kehitys ja menestys olisivat taattuina. Ilman laadukkaita maakunnan tarjoamia palveluita sen asukkaat eivät asetu eivätkä sitoudu alueelle vaan jatkavat kulkuaan sen läpi muualle. Yhteiskunta muodostuu peruselementeistä, kuten hyvinvoivista perheistä ja niiden mukana tuomasta yhteisöllisyydestä, ihmisen hyvinvoinnista, terveydestä ja näiden tekijöiden tuomasta onnellisuudesta. Maakuntien edellytykset keskipitkällä aikavälillä selvitä sille laissa määrätyistä tehtävistä uudistuksen tultua voimaan saattavat olla heikot. Syynä tähän ovat 3 mrd. euron säästö tavoite, maakuntien alijäämän

kattamisveloitteet, puuttuva verotusoikeus, maakuntien rajoitetut mahdollisuudet ottaa lainaa, rajoitukset jotka liittyvät palveluiden tuottamiseen ja uudistuksen toimeenpanoon liittyvät kustannukset, joihin ei ole osoitettu eri rahoitusta.

45. 43. Mihin aiheeseen/aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistusten alueelliseen toteutukseen (voitte valita usemman vaihtoehdon)?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: muuta, mitä?

- a.sote-integraatio Tukea tarvitaan yhteisen palvelunäkemyksen saavuttamiseksi sekä palveluverkoston tuntemuksen saavuttamiseksi. Ministeriön kärkihankkeiden kautta tuleva tuki on tärkeää, mutta uuden palvelunäkemyksen omaksuminen vaatii perehdytystä sekä aikaa. Tämän mahdollistaminen vaatii myös resursseja, jotta henkilökunnalla on mahdollisuus kouluttautua ja omaksua uusia työtapoja. talous hallinto ja johtaminen Hyvän ja asiantuntevan johtamisen mahdollistaminen on onnistuneen lopputuloksen kulmakiviä. Henkilöstön hyvinvoinnista tulee huolehtia muutoksen kaikissa vaiheissa ja se takaa parhaan lopputuloksen myös taloudelliselta katsontakannalta katsoen. omaisuusjärjestelyt Tulevan maakunnan alle siirtyvien kiinteistöjen osalta on tarpeellista tehdä tarvekartoitus ja erityisesti suurien kiinteistöjen osalta lunastamismahdollisuutta tulee miettiä. Tarkoituksena on tehostaa yhteistyötä ja suurien kiinteistöjen tarjoama käytännön tilan mahdollisuus tulee vakasti ottaa huomioon varsinkin osuvan sijainnin kohdalla. tietohallinto ja ICT Yhteistä järjestelmää ja asiakkaan tietojen sujuvaa siirtoa pitää tukea. Usean järjestelmän olemassaolosta tulee luopua ja järjestelmien tulee keskustella keskenään. Tietojärjestelmäyritysten keräämästä voiton mahdollistamisesta erinäisten päivitysten myötä tulee luopua. viestintä ja osallisuus Viestintää ja osallisuutta tulee toteuttaa molemmilla kotimaisilla kielillä. henkilöstösiirrot Väliaikaishallinnon aikaista henkilöstön käyttöä tulee selkiyttää kunnille. palvelutarpeen arviointi, tilaaminen muuta, mitä? Uudistuksen muutostuen tulee olla laaja-alaista ja vaikuttavaa. Käytännössä tämä tarkoittaa riittäviä resursseja sekä alueiden ja kuntien omista tarpeista lähteviä tuen muotoja.

46. 44. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Peruskuntien taloutta on esitysehdotuksessa käsitelty niukasti. Yksittäisiä kuntia joutuu suurten taloudellisten haasteiden eteen heikentyneen tulorahoituksen, kasvupaineiden ja investointitarpeiden vuoksi. Omavaraisuus heikkenee ja suhteellinen velkaisuus kasvaa, joissakin kunnissa voimakkaasti. Kielelliset oikeudet tulee uudistuksessa huomioida riittävässä määrin ja tässä yhteydessä tulee suorittaa kielellisten vaikutusten arviointi.

47. 45. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.